

بررسی نظری ساختارهای چرخشی β دی پپتید محافظت شده سرین-آلانیل با استفاده از محاسبات کوانتومی

بهزاد چهکندی*

^۱ گروه شیمی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

تاریخ ثبت اولیه: ۱۴۰۰/۰۶/۱۵، تاریخ دریافت نسخه اصلاح شده: ۱۴۰۰/۰۹/۱۱، تاریخ پذیرش قطعی: ۱۴۰۰/۱۰/۰۳

چکیده

در این تحقیق با استفاده از محاسبات کوانتومی در فاز گازی در دو سطح محاسباتی B3LYP/6-311+G(d,p) و M06-2X/6-311+G(d,p)، ساختارهای چرخشی β فرم L دی پپتید محافظت شده سرین-آلانیل بر روی نقشه رامانچاندران مورد بررسی قرار گرفته‌اند. از بین ۲۴۳ کنفورمر محتمل دی پپتید محافظت شده N-For-ser-ala-NH₂، ۲۶ کنفورمر ساختار چرخشی β را دارند. نظریه کوانتومی اتم‌ها در مولکول‌ها برای بررسی طبیعت پیوندهای هیدروژنی بین مولکولی ساختارهای چرخشی β مورد استفاده قرار گرفته است. نتایج بدست آمده مشخص می‌کنند که کنفورمر $\gamma_L^+ \gamma_D$ متعلق به نوع V ساختارهای β به دلیل تشکیل سه پیوند هیدروژنی، پایدارترین ساختار چرخشی β در بین همه ساختارها است. در حالی که ناپایدارترین ساختار چرخشی β ($\alpha_L^a \gamma_L$)، متعلق به نوع I، به ترتیب دو و یک پیوند هیدروژنی در دو سطح محاسباتی B3LYP/6-311+G(d,p) و M06-2X/6-311+G(d,p) را تشکیل می‌دهد.

واژه‌های کلیدی: دی پپتید، سرین-آلانیل، ساختار چرخشی β ، رامانچاندران، *M06-2X*، *DFT*، *QTAIM*

۱. مقدمه

اسیدهای آمینه اجزاء اساسی در ساختار پروتئین‌ها هستند که توسط پیوندهای پپتیدی به یکدیگر متصل می‌شوند و ساختار اصلی پروتئین‌ها را تشکیل می‌دهند. به استثناء اسید آمینه گلیسین بقیه آنها دارای یک مرکز کایرال، کربن آلفا C_α ، هستند و به دو فرم انانتیومری L و D وجود دارند. دو اسید آمینه که توسط یک پیوند پپتیدی به هم متصل می‌شوند دی پپتید نامیده می‌شود، به طور

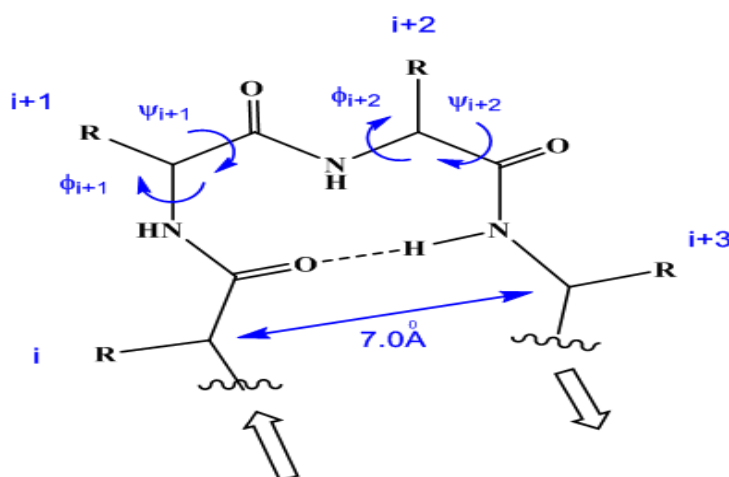
*عهده دار مکاتبات: بهزاد چهکندی

نشانی: گروه شیمی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

پست الکترونیک: E-mail: bchahkandi@gmail.com

تلفن: ۰۲۳۲۳۹۴۲۸۹

مشابه زمانی که چند اسید آمینه به روش مشابه به هم متصل می شوند، ساختار الیگوپپتید و برای اتصال تعداد بیشتری اسید آمینه پلی پپتیدها بوجود می آیند [۱]. از آنجایی که مدل های دی پپتیدی کوچک ترین واحدهای ساختاری ممکن در پروتئین ها هستند، به طور گسترده ای در مورد ساختارهای چرخشی β (برای درک بهتر تاخوردگی^۲ پپتید مورد مطالعه قرار گرفته اند [۲]. خواص عملکردی یک پروتئین در درجه اول به ساختار سه بعدی آن بستگی دارد. این ویژگی ها به طور سنتی بر اساس ساختارهای ثانویه پروتئین^۳ که شامل مارپیچ آلفا^۴ و چرخش ها^۵ هستند، تعیین و مورد بررسی قرار می گیرند. چرخش ها شامل n باقیمانده^۶ متوالی هستند (که به صورت $i \rightarrow i+n$ نشان داده می شود)، که فاصله بین C_α باقیمانده i و $i+n$ کمتر از $7/0$ یا $7/5$ آنگستروم است [۳، ۴] (شکل ۱)، و از چرخش های γ ($n=3$) [۵، ۶]، β ($n=4$)، α ($n=5$) [۷، ۸]، و π ($n=6$) [۹، ۱۰]، تشکیل شده اند. فاصله محدود کننده بین کربن های α ژئومتری خاصی را به زنجیر اصلی^۷ اعمال نموده و موجب تاخوردگی آن می شود.

شکل ۱. شمای کلی یک ساختار چرخشی β به همراه فاصله بین کربن های α باقیمانده های i و $i+3$ آن، پیوند هیدروژنی بین مولکولی و زوایای دووجهی ϕ_{i+1} ، ψ_{i+1} ، ϕ_{i+2} و ψ_{i+2} .

ساختارهای چرخشی β بیشتر از سایر چرخش ها مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته اند که بر اساس مقادیر زوایای دووجهی باقیمانده مرکزی آنها، ϕ و ψ دسته بندی می شوند. مقادیر زوایای ϕ و ψ ساختارهای β و انواع آنها در جدول ۱ آورده شده است. از چهار زاویه دووجهی، در سه مورد انحراف ± 30 درجه از مقادیر ارائه شده در جدول ۱ مجاز است، در حالی که زاویه چهارم می تواند تا ± 45 درجه منحرف شود [۱۱]. به طور معمول نوع I ، II' و III' و انواع $VIA1$ ، $VIA2$ ، VIB و VIII کمتر رایج هستند. نوع VII در جدول ۱ نشان داده نشده است. به طور معمول، هشت نوع مختلف از چرخش β تعریف شده است، در حالی که آنهایی که قابل تعریف نیستند به عنوان نوع IV طبقه

1. β -turns
2. Protein folding
3. Protein secondary structures
4. α -Helix
5. Turns
6. Residue
7. Backbone

بندی می شوند [۱۲]. چرخش های β با یک پیوند هیدروژنی^۱ بین گروه های N-H و C=O باقیمانده های i و $i+3$ مشخص می شوند [۱۳] (شکل ۱ را ببینید). در حالی که تاخوردگی یک پپتید در ساختارهای چرخشی β یک فرآیند چند وجهی بوده و تا حدی تحت تأثیر برهمکنش های محلی است، پیوندهای هیدروژنی بین رشته ای می توانند موجب پایداری بیشتر این ساختارها شوند [۱۴]. اگرچه چرخش های β بیشتر در تتراپپتیدها ایجاد می شوند ولی تری پپتیدها و دی پپتیدها هم می توانند آنها را تشکیل دهند [۱۵]، و خواص شیمیایی این پپتیدها می تواند به طور قابل توجهی متفاوت باشند [۱۶]. در حالیکه باقیمانده های انتهایی ساختارهای β ایجاد شده در دی پپتیدها و تتراپپتیدها در اثر ایجاد پیوندهای هیدروژنی پایداری بیشتری کسب می کنند، فاصله بین کربن های α اسیدهای آمینه انتهایی دی پپتیدها کوتاه تر از تتراپپتیدها است [۲]. در سال های اخیر مطالعات نظری گسترده ای با استفاده از روش های محاسباتی بر روی ساختارهای چرخشی β دی پپتیدها انجام گرفته است [۱۷-۱۹]. به عنوان مثال مطالعات انجام گرفته بر روی دی پپتید آلانین-گلايسین نشان می دهد کنفورماسیون ارجح ساختار چرخشی β آن متعلق به نوع I است که با یافته های تجربی و نظری در توافق است [۱۷]. همچنین مطالعات صورت گرفته بر روی دی پپتید محافظت شده والین-آلانین نشان می دهد از بین ۴۷ ساختار چرخشی β بدست آمده، پایدارترین کنفورمر متعلق به نوع III' است [۱۹].

جدول ۱. دسته بندی ساختارهای چرخشی β و زوایای دووجهی آنها شامل φ_{i+1} ، ψ_{i+1} ، φ_{i+2} و ψ_{i+2} .

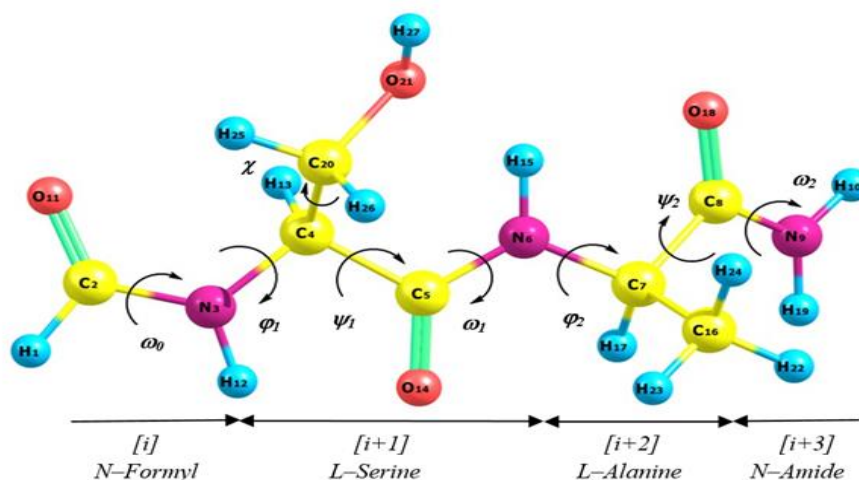
β -turn type	Backbone Torsional Angle Values*			
	φ_{i+1}	ψ_{i+1}	φ_{i+2}	ψ_{i+2}
I	-60	-30	-90	0
I'	60	30	90	0
II	-60	120	80	0
II'	60	-120	-80	0
III	-60	-30	-60	-30
III'	60	30	60	30
IV	-61	10	-53	17
V	-80	80	80	-80
V'	80	-80	-80	80
VIa1	-60	120	-90	0
VIa2	-120	120	-60	0
VIb	-135	135	-75	160
VIII	-60	-30	-120	120

* انحراف از مقادیر فوق برای سه زاویه چرخشی تا $\pm 30^\circ$ و زاویه چهارم تا $\pm 45^\circ$ قابل قبول است [۱۱].

در این تحقیق با استفاده از محاسبات کوانتومی و روش تئوری تابعیت چگالی (DFT)^۲، ساختارهای چرخشی β محتمل فرم L دی پپتید محافظت شده سرین-آلانین، (HCO-L-ser-L-ala-NH₂)، بر روی نقشه رامانچاندران تعیین و مورد بررسی قرار گرفته اند. ساختار

1. Hydrogen bond
2. Density Functional Theory

سه بعدی دی‌پپتید محافظت شده $\text{HCO-L-ser-L-ala-NH}_2$ و کنفورماسیون‌های محتمل بر روی نقشه راماجاندران [۲۰، ۲۱]، برای یک اسید آمینه محافظت شده در پایانه های C- و N- به ترتیب در شکل‌های ۲ و ۳ نشان داده شده‌اند.

شکل ۲. دی‌پپتید محافظت شده سرین-آلانیلین ($\text{N-For-ser-ala-NH}_2$). دی‌پپتید محافظت شده سرین-آلانیلین به چهار بخش تقسیم‌بندی شده است: گروه محافظت پایانه N- (For=HCO)، باقیمانده سرین، باقیمانده آلانیلین و گروه محافظت پایانه C- (NH_2). تعیین زوایای دووجهی و شماره‌گذاری اتم‌های دی‌پپتید بر اساس یک سیستم شماره‌گذاری استاندارد صورت گرفته است.

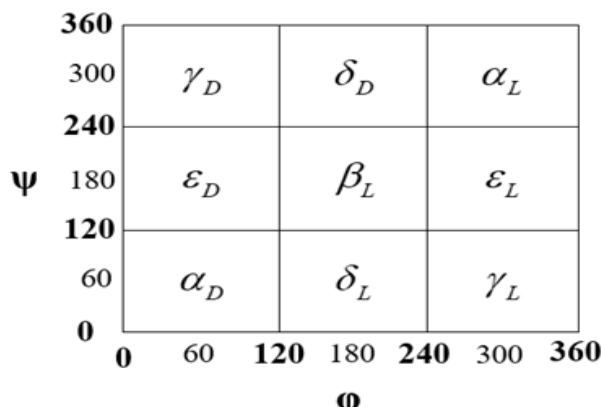
۲. روش‌های محاسباتی

حفاظت از اسیدهای آمینه یک موضوع ضروری برای کنترل واکنش جفت شدن آنها است. لذا ابتدا در دو پایانه C- و N- دی-پپتید L-ser-L-ala به ترتیب گروه‌های محافظ NH_2 و HCO را اضافه نموده که ضمن تشکیل یک پیوند آمینه ویژه، اثرات فضایی باقی مانده‌های اسید آمینه مجاور و محیط دی‌پپتید را در پروتئین تقلید می‌کند. همانطور که در شکل ۳ مشاهده می‌شود، ساختار دی‌پپتید مورد مطالعه به چهار بخش شامل گروه محافظ پایانه N، باقیمانده سرین، باقیمانده آلانیلین و گروه محافظ پایانه C تقسیم شده و طبق یک روش استاندارد شماره‌گذاری شده است [۲۲، ۲۳]. ساختار سه بعدی دی‌پپتید توسط زوایای چرخشی ϕ ، ψ ، ω و χ توصیف می‌شود. زوایای دووجهی ϕ ، ψ و ω وضعیت زنجیر اصلی را مشخص می‌کنند در حالی که χ کنفورماسیون‌های حاصل از چرخش حول زنجیر جانبی را تعیین می‌کند. در دی‌پپتید مورد مطالعه در این تحقیق، همه پیوندهای پپتیدی نسبت به هم در موقعیت ترانس قرار دارند ($\omega = 180^\circ$) و زوایای ϕ ، ψ و ω به ترتیب مربوط به چرخش حول پیوندهای $\text{NH-C}\alpha$ ، $\text{C}\alpha\text{-CO}$ و CO-NH هستند. بر اساس تحلیل کنفورماسیونی چند بعدی (MDCA) [۲۴-۲۶] و مقادیر زوایای ϕ و ψ برای هر باقیمانده پپتیدی ۹ ساختار کنفورماسیونی پایدار بر روی نقشه راماجاندران پیش‌بینی می‌شود [۲۷]، پس برای دی‌پپتید سرین-آلانیلین $9 \times 9 = 81$ ساختار کنفورماسیونی حاصل از تغییر زوایای دووجهی زنجیر اصلی وجود دارند. همچنین با توجه به وجود سه ساختار پایدار حاصل از چرخش حول زنجیر جانبی شامل گویج منفی (g-)، آنتی (a) و گویج مثبت (g+) برای دی‌پپتید مورد مطالعه [۲۸]، $3 \times 9 \times 9 = 243$

1. Multi Dimensional Conformational Analysis

(JQCS)

ساختار محتمل خواهیم داشت. از بین ۲۴۳ ساختار محتمل برای دی‌پتید سرین-آلانین، ساختارهای چرخشی β مورد مطالعه قرار می‌گیرند (جدول ۱ را ببینید).

شکل ۳. نمایش توپولوژیکی نقشه رامانچاندرا برای یک اسید آمینه محافظت شده در پایانه‌های N و C با فرم کلی PCO-NH-CHR-CO-NHQ (P و Q می‌توانند گروه‌های H و CH₃ باشند) [۲۳].

همه ساختارها با استفاده از محاسبات کوانتومی به روش DFT در سطوح B3LYP و M06-2X و سری پایه 6-311+G(d,p) بهینه شده و با استفاده از محاسبات فرکانس در سطوح محاسباتی مشابه، مقادیر ترمودینامیکی از جمله انرژی و انرژی آزاد گیبس نسبی ساختارهای چرخشی β نسبت به پایدارترین ساختار بدست آورده شده‌اند. همچنین با استفاده از نظریه کوانتومی اتم‌ها در مولکول‌ها (QTAIM) [۲۹]، برهمکنش‌های بین مولکولی شامل پیوندهای هیدروژنی بین مولکولی تعیین و مورد بررسی قرار گرفته‌اند. همه محاسبات کوانتومی با استفاده از نرم‌افزار Gaussian09 [۳۰]، در فاز گازی، دمای ۲۹۸/۱۵ کلوین و فشار ۱ اتمسفر انجام شده‌اند. همچنین محاسبات AIM^۲ با استفاده از نرم‌افزار AIMAll [۳۱] صورت گرفته‌اند.

۳. نتایج و بحث

ساختارهای چرخشی β بر اساس زوایای دووجهی ϕ_{i+1} ، ψ_{i+1} ، ϕ_{i+2} و ψ_{i+2} تعریف می‌شوند (شکل ۱ و جدول ۱ را ببینید). بر اساس محاسبات انجام شده از بین همه ۲۴۳ کنفورمر محتمل دی‌پتید محافظت شده سرین-آلانین، ۲۶ کنفورمر به عنوان ساختار چرخشی β شناسایی شده‌اند. انرژی‌های نسبی، انرژی‌های آزاد گیبس نسبی، زوایای دووجهی و نوع ۲۶ ساختارهای چرخشی β مورد مطالعه در جدول ۲ آورده شده است. نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که ساختارهای چرخشی β نوع V و I به ترتیب بیشترین و کمترین پایداری را دارند، به عبارتی کمترین و بیشترین مقادیر انرژی و انرژی‌های نسبی را دارا هستند. همانطور که مقادیر جدول ۲ نشان می‌دهد کنفورمرهای V و به ترتیب پایدارترین و ناپایدارترین ساختارهای β هستند. مقادیر انرژی و انرژی آزاد گیبس نسبی

1. Quantum Theory of Atoms In Molecules
2. Atoms In Molecules

کنفورمر $\alpha_L^a \gamma_L$ در سطوح محاسباتی B3LYP و M06-2X به ترتیب (۱۴/۸۹) و (۱۶/۹۱) و (۱۲/۸۹) و (۱۴/۶۳) کیلوکالری برمول هستند. مقادیر داخل پرانتز انرژی‌های آزاد گیبس نسبی هستند.

جدول ۲. دسته‌بندی ساختارهای چرخشی β ، مقادیر انرژی‌های نسبی (برحسب کیلوکالری برمول) و زوایای دووجهی چرخشی دی‌پیتید محافظت شده سرین-آلانین در دو سطح محاسباتی B3LYP/6-311+G(d,p) و M06-2X/6-311+G(d,p)

β -turn type	Conformer	B3LYP/6-311+G(d,p)					M06-2X/6-311+G(d,p)				
		ϕ_i	ψ_i	ϕ_{i+1}	ψ_{i+1}	$\Delta E (\Delta G)$	ϕ_i	ψ_i	ϕ_{i+1}	ψ_{i+1}	$\Delta E (\Delta G)$
I	$\alpha_L^a \gamma_L$	-69.62	-40.25	-71.89	62.86	16.91(14.89)	-60.11	-44.58	-76.01	53.42	14.63(12.89)
	$\alpha_L^- \gamma_L$	-78.07	-19.38	-71.25	59.80	11.49(10.03)	-71.82	-21.91	-74.18	55.67	9.39(8.37)
I'	$\alpha_D^a \gamma_D$	59.99	38.12	82.58	-76.14	6.72(6.22)	55.90	42.15	83.92	-76.77	5.01(4.99)
	$\alpha_D^+ \gamma_D$	45.09	59.33	82.31	-78.19	8.79(8.42)	45.51	54.59	82.35	-81.41	6.60(6.84)
	$\alpha_D^- \gamma_D$	60.47	40.75	81.50	-75.68	9.71(8.59)	57.82	41.41	83.06	-76.70	6.65(6.13)
II'	$\epsilon_D^a \alpha_L$	53.91	144.12	-65.20	-18.87	10.81(10.69)	52.23	-144.64	-63.75	-19.19	7.23(7.82)
	$\epsilon_D^a \gamma_L$	70.60	-177.15	-72.70	59.71	10.52(9.58)	65.50	-173.93	-65.34	59.82	10.02(8.65)
	$\epsilon_D^a \delta_L$	72.00	-161.37	169.40	39.93	14.53(12.82)	62.75	-160.41	170.61	38.72	12.21(11.07)
III	$\alpha_L^a \alpha_L$	-59.51	-37.68	-64.46	-21.02	16.09(14.60)	-57.04	-37.16	-61.30	-23.29	12.86(12.09)
	$\alpha_L^+ \alpha_L$	-75.86	-5.89	-65.46	-25.88	9.61(8.53)	-68.30	-14.18	-62.32	-26.59	6.21(5.87)
	$\alpha_L^- \alpha_L$	-66.05	-23.22	-63.60	-25.05	9.80(9.19)	-65.56	-23.07	-60.81	-26.01	6.35(6.28)
V	$\gamma_L^a \gamma_D$	-81.02	63.00	81.46	-74.32	3.25(2.95)	-84.22	65.76	83.43	-68.72	3.00(2.79)
	$\gamma_L^+ \gamma_D$	-80.30	74.37	80.24	-74.03	0.00(0.00)	-83.07	71.65	83.18	-68.12	0.00(0.00)
	$\gamma_L^- \gamma_D$	-80.78	64.08	80.61	-73.30	5.91(5.17)	-84.09	64.65	83.12	-69.83	5.11(4.46)
V'	$\gamma_D^a \gamma_L$	72.55	-65.9	-72.15	51.55	12.30(11.06)	74.91	-70.50	-75.37	50.62	10.87(9.84)
	$\gamma_D^+ \gamma_L$	57.11	-38.14	-72.96	54.22	14.38(12.64)	59.45	-42.04	-75.87	52.17	13.79(12.23)
	$\gamma_D^- \gamma_L$	73.95	-55.14	-71.41	54.84	10.85(9.57)	78.47	-55.17	-74.22	52.26	9.48(8.72)
VIa2	$\beta_L^a \gamma_L$	-159.46	-173.43	-72.82	55.81	6.33(4.95)	-159.98	-177.57	-75.56	54.74	5.37(4.54)
	$\beta_L^a \delta_L$	-160.76	-171.67	171.25	36.46	8.58(7.16)	-162.57	171.89	-75.04	60.22	8.81(7.76)
	$\beta_L^+ \gamma_L$	-71.13	169.20	-71.94	62.42	10.95(9.37)	-164.29	177.58	-161.87	28.63	7.67(6.78)
	$\beta_L^+ \delta_L$	-161.03	175.17	170.62	38.93	14.21(11.36)	-159.73	179.94	175.34	58.25	9.86(9.39)
	$\beta_L^- \delta_L$	-121.53	136.05	167.13	37.29	16.49(13.21)	-126.00	138.57	172.45	56.42	14.21(12.27)
	$\beta_L^a \alpha_L$	-162.07	159.35	-64.91	-28.22	8.00(7.03)	-161.06	158.26	-60.19	-30.03	5.37(4.87)
VIII	$\beta_L^+ \alpha_L$	-162.79	178.78	-64.49	-21.26	9.72(8.90)	-164.73	-178.50	-61.78	-23.60	6.49(6.07)
	$\alpha_L^a \beta_L$	-68.60	-36.07	166.61	-162.49	15.48(12.02)	-56.16	-40.92	169.93	-162.47	13.02(10.68)
	$\alpha_L^- \beta_L$	-73.76	-19.51	164.56	-163.52	9.93(7.42)	-67.20	-23.28	168.50	-164.86	7.38(5.83)

همچنین سه ساختار β پایدارتر نوع V در بین ۲۶ ساختار، به ترتیب $\gamma_L^+ \gamma_D$ ، $\gamma_L^a \gamma_D$ و $\gamma_L^- \gamma_D$ هستند. مقادیر انرژی و انرژی آزاد گیبس نسبی کنفورمرهای $\gamma_L^- \gamma_D$ و $\gamma_L^a \gamma_D$ در سطوح محاسباتی B3LYP و M06-2X به ترتیب (۲/۹۵) و (۳/۲۵)، (۵/۷۱) و (۵/۹۱) و (۲/۷۹) و (۳/۰۰)، (۴/۴۶) و (۵/۱۱) هستند.

تشکیل پیوند هیدروژنی درون مولکولی بین اتم اکسیژن گروه کربونیل اولین باقیمانده آمینواسیدی، (i)، و اتم هیدروژن گروه آمین چهارمین باقیمانده آمینواسیدی، (i+3)، منجر به پایداری ساختارهای β می‌شود [۱۳]. برای بررسی

برهمکنش‌های پیوند هیدروژنی در ساختارهای β محاسبات AIM بر اساس نظریه بَدِر^۱ [۲۹] شامل تحلیل توپولوژیکی خواص نقاط بحرانی پیوندی (BCPs) صورت گرفته است. دانسیته الکترونی کل، $\rho(r)$ ، و لاپلاسیان، $\nabla^2\rho(r)$ ، آن در نقاط بحرانی طبیعت پیوند هیدروژنی را تعیین می‌کند. برای برهمکنش‌های کووالانسی $\rho(r) > 0.1au$ و $\nabla^2\rho(r) < 0$ در مورد برهمکنش‌های غیر کووالانسی شامل واندروالسی و پیوند هیدروژنی. $\rho(r) = 0.001 - 0.01au$ و $\nabla^2\rho(r) > 0$ هستند [۳۲-۳۴]. برای برهمکنش پیوند هیدروژنی مقادیر دانسیته الکترونی کل و لاپلاسیان به صورت $\rho(r) = 0.02 - 0.034au$ ، $\nabla^2\rho(r) = 0.024 - 0.139au$ گزارش شده‌اند [۳۵]. همچنین انرژی برهمکنش پیوند هیدروژنی (E_{HB}) از رابطه $E_{HB} = \frac{1}{2}V(rBCP)$ بدست می‌آید که در این رابطه $V(rBCP)$ انرژی پتانسیل الکترونی در نقطه بحرانی است. مقادیر طول پیوند هیدروژنی (r) ، $\rho(r)$ ، $\nabla^2\rho(r)$ و E_{HB} ساختارهای β مختلف دی‌پتید محافظت شده L-ser-L-ala در جدول ۳ آورده شده است. نتایج محاسبات نشان می‌دهد پیوند هیدروژنی $O_{11}\cdots H_{19} - N_9$ در کنفورمرهای $\alpha_L^- \alpha_L$ و $\alpha_L^+ \alpha_L$ ، $\alpha_L^a \alpha_L$ ، $\epsilon_D^a \alpha_L$ تشکیل می‌شود و انرژی پیوندی آن در سطوح محاسباتی B3LYP و M06-2X به ترتیب (۳/۵۹، ۴/۷۵، ۳/۶۶، ۴/۹۴) و (۳/۲۲، ۳/۷۵، ۲/۸۰، ۳/۳۹) کیلوکالری برمول است و فاصله پیوندی آن $(O_{11}\cdots H_{19})$ برای این کنفورمرها در سطوح محاسباتی B3LYP و M06-2X به ترتیب در محدوده ۲/۲۰-۲/۰۷ و ۲/۱۷-۲/۰۶ آنگستروم قرار دارد. در ساختارهای β مورد مطالعه انواع دیگری از پیوندهای هیدروژنی نیز مانند $O_{21}\cdots H_{19} - N_9$ ، $O_{14}\cdots H_{12} - N_3$ ، $O_{21}\cdots H_{12} - N_3$ ، $O_{11}\cdots H_{15} - N_6$ ، $O_{21}\cdots H_{15} - N_6$ ، $N_3\cdots H_{15} - N_6$ ، $O_{14}\cdots H_{27} - O_{21}$ ، $O_{14}\cdots H_{19} - N_{19}$ و $O_{18}\cdots H_{15} - N_6$ تشکیل می‌شوند. البته نتایج بدست آمده از دو سطح محاسباتی در برخی موارد اختلافات کمی دارند، به عنوان مثال در سطح محاسباتی B3LYP تشکیل پیوندهای هیدروژنی $N_3\cdots H_{15} - N_6$ و $O_{14}\cdots H_{12} - N_3$ به ترتیب برای کنفورمرهای $(\alpha_L^- \alpha_L, \alpha_L^+ \alpha_L, \alpha_L^a \alpha_L, \alpha_L^- \gamma_L)$ و $(\beta_L^+ \gamma_L, \beta_L^a \delta_L, \beta_L^a \alpha_L)$ مشاهده می‌شود در حالی که در سطح محاسباتی M06-2X این پیوندها دیده نمی‌شوند.

1. Bader
2. Bonding Critical Points

جدول ۳. پارامترهای توپولوژیکی (برحسب واحدهای اتمی (a.u.) و انرژی پیوند هیدروژنی درون مولکولی ساختارهای چرخشی β (برحسب کیلوکالری بر مول) دی پپتید محافظت شده سرین-آلانین در دو سطح محاسباتی B3LYP/6-311+G(d,p) و M06-2X/6-311+G(d,p).

β -turn type	Conformer	$O_{14} \dots H_{19} - N_{19}$				$N_3 \dots H_{15} - N_6$				$O_{14} \dots H_{27} - O_{21}$				
		<i>r</i>	$\rho(r)$	$\nabla^2 \rho(r)$	E_{HB}	<i>r</i>	$\rho(r)$	$\nabla^2 \rho(r)$	E_{HB}	<i>r</i>	$\rho(r)$	$\nabla^2 \rho(r)$	E_{HB}	
I	$\alpha_L^+ \gamma_L$	B3LYP	1.96	0.027	0.084	7.04	2.36	0.016	0.064	3.72	*	*	*	*
		M06-2X	2.04	0.020	0.080	4.60	*	*	*	*	*	*	*	*
	$\alpha_L^- \gamma_L$	B3LYP	1.95	0.027	0.086	7.31	2.27	0.018	0.066	4.24	*	*	*	*
		M06-2X	2.00	0.022	0.089	5.34	*	*	*	*	*	*	*	*
I'	$\alpha_D^+ \gamma_D$	B3LYP	2.14	0.018	0.059	4.72	*	*	*	*	2.00	0.026	0.083	7.01
		M06-2X	2.18	0.016	0.058	3.37	*	*	*	*	2.08	0.021	0.080	5.34
	$\alpha_D^+ \gamma_D$	B3LYP	2.18	0.017	0.055	4.35	*	*	*	*	2.17	0.018	0.061	4.78
		M06-2X	2.21	0.015	0.054	3.15	*	*	*	*	2.33	0.013	0.048	3.07
	$\alpha_D^- \gamma_D$	B3LYP	2.11	0.019	0.062	5.02	*	*	*	*	*	*	*	*
		M06-2X	2.17	0.016	0.058	3.35	*	*	*	*	*	*	*	*
			$O_{14} \dots H_{19} - N_{19}$				$O_{21} \dots H_{15} - N_6$				$O_{14} \dots H_{27} - N_3$			
II'	$\varepsilon_D^+ \alpha_L$	B3LYP	*	*	*	*	1.98	0.027	0.086	7.54	2.20	0.014	0.048	3.59
		M06-2X	*	*	*	*	2.01	0.023	0.095	5.73	2.13	0.015	0.062	3.22
	$\varepsilon_D^+ \gamma_L$	B3LYP	1.95	0.028	0.088	7.39	1.97	0.028	0.086	7.68	*	*	*	*
		M06-2X	1.91	0.027	0.111	7.11	2.01	0.023	0.092	5.61	*	*	*	*
	$\varepsilon_D^+ \delta_L$	B3LYP	*	*	*	*	2.01	0.026	0.080	7.04	*	*	*	*
		M06-2X	*	*	*	*	2.03	0.022	0.090	5.38	*	*	*	*
			$O_{11} \dots H_{19} - N_9$				$N_3 \dots H_{15} - N_6$				$O_{21} \dots H_{12} - N_3$			
III	$\alpha_L^+ \alpha_L$	B3LYP	2.08	0.018	0.061	4.75	*	*	*	*	*	*	*	*
		M06-2X	2.06	0.017	0.071	3.75	*	*	*	*	*	*	*	*
	$\alpha_L^+ \alpha_L$	B3LYP	2.20	0.015	0.047	3.66	2.32	0.017	0.064	3.92	*	*	*	*
		M06-2X	2.17	0.014	0.054	2.80	*	*	*	*	*	*	*	*
	$\alpha_L^- \alpha_L$	B3LYP	2.07	0.019	0.062	4.94	2.35	0.015	0.062	3.63	2.32	0.017	0.073	4.66
		M06-2X	2.10	0.016	0.065	3.39	*	*	*	*	*	*	*	*
			$O_{14} \dots H_{19} - N_{19}$				$O_{11} \dots H_{15} - N_6$				$O_{14} \dots H_{27} - O_{21}$			
V	$\gamma_L^+ \gamma_D$	B3LYP	2.05	0.022	0.070	5.83	2.02	0.025	0.081	6.69	2.02	0.025	0.081	6.70
		M06-2X	2.07	0.020	0.077	4.56	2.06	0.020	0.077	4.51	2.13	0.019	0.073	4.78
	$\gamma_L^+ \gamma_D$	B3LYP	2.06	0.022	0.069	5.79	2.04	0.023	0.071	5.96	2.05	0.024	0.076	6.38
		M06-2X	2.08	0.019	0.075	4.41	2.06	0.020	0.077	4.54	2.12	0.020	0.073	4.84
	$\gamma_L^- \gamma_D$	B3LYP	2.03	0.024	0.074	6.20	1.91	0.030	0.093	7.97	*	*	*	*
		M06-2X	2.06	0.020	0.078	4.63	1.97	0.024	0.095	5.91	*	*	*	*
			$O_{14} \dots H_{19} - N_{19}$				$O_{11} \dots H_{15} - N_6$							
V'	$\gamma_D^+ \gamma_L$	B3LYP	1.92	0.029	0.093	7.87	1.97	0.027	0.083	7.08	*	*	*	*
		M06-2X	1.96	0.024	0.097	6.02	2.03	0.021	0.083	5.01	*	*	*	*
	$\gamma_D^+ \gamma_L$	B3LYP	1.91	0.030	0.094	8.00	1.81	0.037	0.118	10.02	*	*	*	*
		M06-2X	1.95	0.025	0.100	6.24	1.84	0.032	0.121	8.56	*	*	*	*
	$\gamma_D^- \gamma_L$	B3LYP	1.93	0.029	0.092	7.78	1.88	0.032	0.100	8.64	*	*	*	*
		M06-2X	1.96	0.024	0.098	6.01	1.93	0.026	0.102	6.56	*	*	*	*

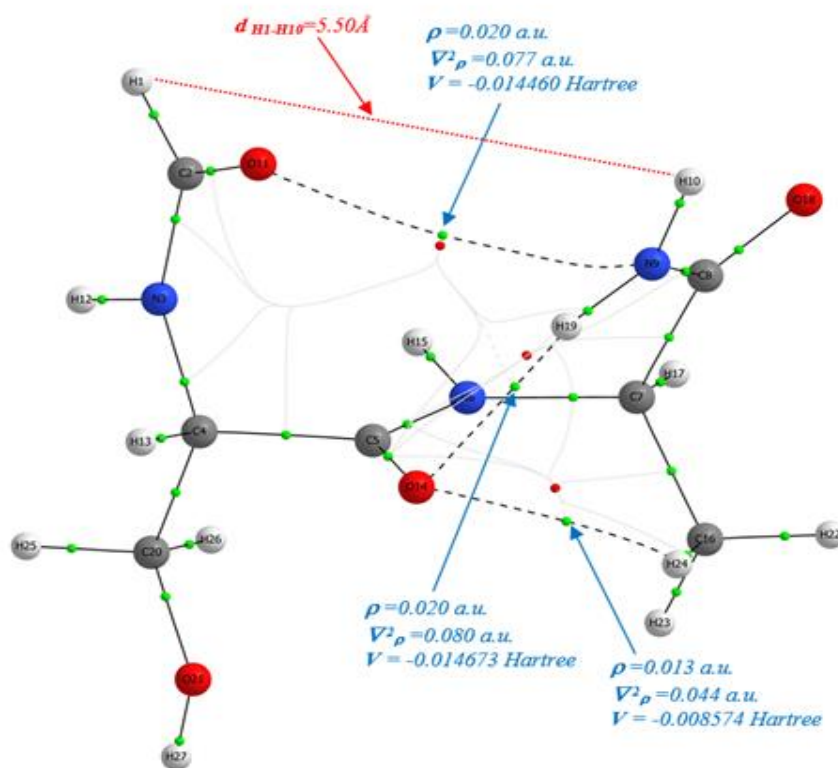
β -turn type	Conformer	Topological parameters	$O_{14} \dots H_{19} - N_{19}$				$O_{14} \dots H_{12} - N_3$				$O_{21} \dots H_{15} - N_6$				
			r	$\rho(r)$	$\nabla^2 \rho(r)$	E_{HB}	r	$\rho(r)$	$\nabla^2 \rho(r)$	E_{HB}	r	$\rho(r)$	$\nabla^2 \rho(r)$	E_{HB}	
VIa2	$\beta_L^a \gamma_L$	B3LYP	1.96	0.027	0.086	7.28	2.08	0.024	0.091	6.44	1.95	0.029	0.091	7.82	
		M06-2X	1.98	0.023	0.093	5.68	2.12	0.022	0.104	5.67	2.00	0.023	0.096	5.74	
	$\beta_L^+ \gamma_L$	B3LYP	1.97	0.026	0.084	6.99	2.16	0.021	0.085	5.53	*	*	*	*	
		M06-2X	2.01	0.022	0.088	5.23	*	*	*	*	*	*	*	*	
	$\beta_L^+ \delta_L$	B3LYP	*	*	*	*	2.13	0.022	0.087	5.80	*	*	*	*	
		M06-2X	*	*	*	*	2.12	0.022	0.104	5.64	*	*	*	*	
	$\beta_L^- \delta_L$	B3LYP	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
		M06-2X	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
	$\beta_L^a \delta_L$	B3LYP	*	*	*	*	2.11	0.023	0.088	6.12	2.02	0.026	0.080	6.93	
				$O_{21} \dots H_{15} - N_6$				$O_{14} \dots H_{12} - N_3$				$O_{21} \dots H_{15} - N_6$			
	$\beta_L^a \delta_L$	M06-2X	2.30	0.011	0.043	2.35	*	*	*	*	2.22	0.018	0.067	4.07	
	$\beta_L^a \alpha_L$	B3LYP	2.13	0.019	0.056	5.08	2.17	0.021	0.083	5.46	*	*	*	*	
		M06-2X	2.13	0.016	0.063	3.52	*	*	*	*	2.44	0.013	0.050	3.10	
	$\beta_L^+ \alpha_L$	B3LYP	2.13	0.019	0.055	4.89	2.11	0.022	0.089	6.02	*	*	*	*	
M06-2X		2.12	0.016	0.064	3.52	2.11	0.022	0.089	6.02	*	*	*	*		
			$O_{18} \dots H_{15} - N_6$												
VIII	$\alpha_L^a \beta_L$	B3LYP	2.19	0.020	0.085	5.34	*	*	*	*	*	*	*		
		M06-2X	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
	$\alpha_L^- \beta_L$	B3LYP	2.20	0.020	0.085	5.25	*	*	*	*	*	*	*		
		M06-2X	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		

به طور مشابه برای کنفورمرهای $\alpha_L^- \alpha_L$ و $(\alpha_L^a \beta_L, \alpha_L^- \beta_L)$ به ترتیب پیوندهای هیدروژنی $O_{21} \dots H_{12} - N_3$ ، و $O_{18} \dots H_{15} - N_6$ فقط در سطح محاسباتی B3LYP مشاهده می‌شوند، در حالی که، در ساختارهای $\beta_L^a \delta_L$ و $\beta_L^a \alpha_L$ به ترتیب پیوندهای $O_{21} \dots H_{15} - N_6$ و $O_{21} \dots H_{19} - N_{19}$ تنها در سطح محاسباتی M06-2X مشاهده می‌شوند (جدول ۳ و شکل ۳ را ببینید).

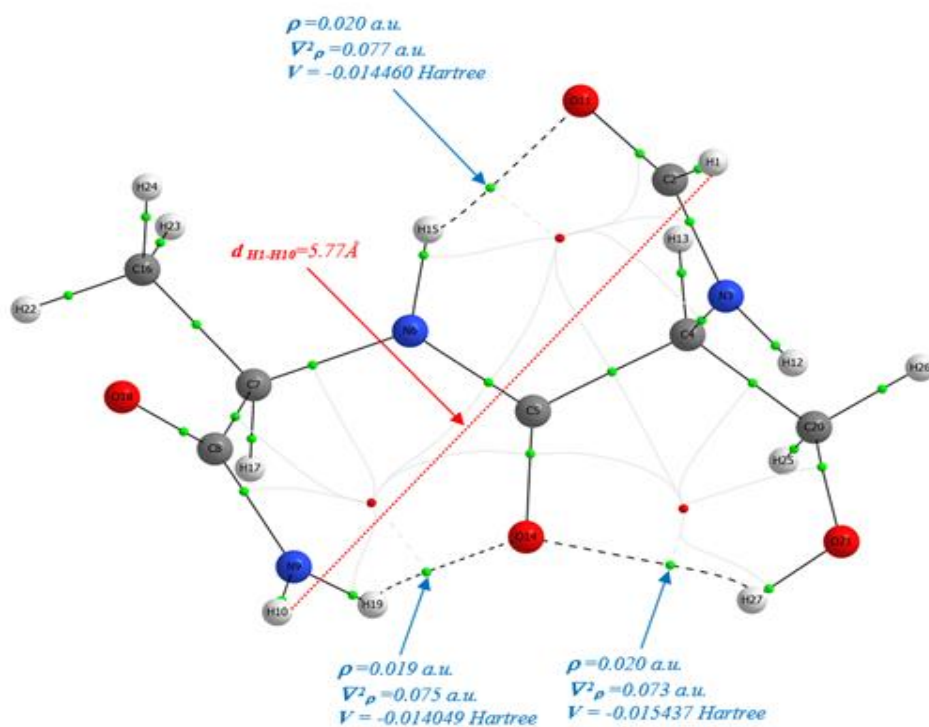
بر اساس مقادیر $\rho(r)$ ، $\nabla^2 \rho(r)$ و E_{HB} می‌توان پیوند هیدروژنی را به ضعیف یا متوسط تقسیم‌بندی کرد [۳۶]. به عنوان مثال مقادیر $\rho(r)$ ، $\nabla^2 \rho(r)$ و E_{HB} برای پیوند $O_{14} \dots H_{19} - N_{19}$ در سطوح محاسباتی B3LYP و M06-2X به ترتیب در محدوده‌های $(\rho(r), \nabla^2 \rho(r), E_{HB})$ $(0.017-0.030 \text{ a.u.}, 0.094-0.055 \text{ a.u.}, 4.35-8.00 \text{ kcalmol}^{-1})$ و $(0.015-0.027 \text{ a.u.}, 0.015-0.111 \text{ a.u.}, 0.54-1.11 \text{ kcalmol}^{-1})$ قرار می‌گیرند. نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد مقادیر $\rho(r)$ ، $\nabla^2 \rho(r)$ و E_{HB} پیوندهای هیدروژنی موجود در ساختارهای β مورد مطالعه، برای دو سطح محاسباتی B3LYP و M06-2X به ترتیب در محدوده‌های $(\rho(r), \nabla^2 \rho(r), E_{HB})$ $(0.014-0.037 \text{ a.u.}, 0.014-0.037 \text{ a.u.}, 0.118-0.118 \text{ kcalmol}^{-1}, 0.047-0.047 \text{ kcalmol}^{-1}, 1.02-3.59)$ و $(\rho(r), \nabla^2 \rho(r), E_{HB})$ $(0.011-0.032 \text{ a.u.}, 0.011-0.032 \text{ a.u.}, 2.80-5.56 \text{ kcalmol}^{-1})$ قرار می‌گیرند. مقادیر بدست آمده در هر دو سطح محاسباتی نشان می‌دهند پیوند هیدروژنی $O_{11} \dots H_{15} - N_6$ برای کنفورمر $\gamma_D^+ \gamma_L$ بیشترین مقدار انرژی پیوندی را دارد، در حالی که برای ساختار $\epsilon_D^a \alpha_L$ در سطح محاسباتی B3LYP پیوند هیدروژنی $O_{11} \dots H_{19} - N_9$ کمترین مقدار انرژی پیوندی را داراست و در سطح محاسباتی M06-2X کمترین میزان انرژی برای این پیوند در کنفورمر $\alpha_L^+ \alpha_L$ مشاهده می‌شود. کنفورمر $\gamma_D^+ \gamma_L$ متعلق به نوع V ساختارهای β به دلیل تشکیل سه پیوند هیدروژنی، پایدارترین ساختار چرخشی β در بین همه ساختارها است که مقادیر انرژی پیوندی آنها در دو سطح محاسباتی B3LYP و M06-2X به ترتیب $(5.79, 5.96, 6.38)$ و $(4.41, 4.41, 4.41)$ است.

۴/۵۴، ۴/۸۴) کیلوکالری برمول هستند و فاصله اتم‌های O و H در دو سطح محاسباتی یاد شده به ترتیب (۲/۰۵، ۲/۰۴، ۲/۰۶) و (۲/۰۸، ۲/۰۶، ۲/۱۲) آنگستروم هستند (جداول ۲ و ۳ را ببینید). همچنین ناپایدارترین ساختار چرخشی $\beta(\alpha_L^a \gamma_L)$ ، متعلق به نوع I، به ترتیب دو و یک پیوند هیدروژنی در دو سطح محاسباتی B3LYP و M06-2X با مقادیر انرژی (۳/۷۲، ۷/۰۴) و (۴/۶۰ کیلوکالری-برمول و فاصله پیوندی (۱/۹۶، ۲/۳۶) و (۲/۰۴ آنگستروم را تشکیل می‌دهد. ساختارهای $\gamma_L^+ \gamma_D$ و $\alpha_L^a \gamma_L$ به همراه مقادیر توپولوژیکی مربوطه که با استفاده از محاسبات AIM در سطح M06-2X بدست آمده‌اند، در شکل ۴ نشان داده شده است. فاصله بین اتم‌های H₁₀ و H₁₁ (d_{H1-H10}) گروه‌های محافظت‌کننده HCO و NH₂ در ساختارهای β کمتر از ۷Å است به غیر از ساختارهای متعلق به انواع VIa1، VIa2 و VIb که $d_{H1-H10} > 7\text{Å}$ است [۳۷]. مقدار d_{H1-H10} برای کنفورمرهای $\gamma_L^+ \gamma_D$ و $\alpha_L^a \gamma_L$ به ترتیب ۵/۸۷Å و ۶/۰۸Å است (شکل ۴). محدوده مقادیر d_{H1-H10} در دو سطح محاسباتی B3LYP و M06-2X به ترتیب از (II- $\alpha_L^a \gamma_L$) ۵/۰۳Å تا (VIa2- $\beta_L^+ \delta_L$) ۹/۲۵Å و (I- $\alpha_D^+ \gamma_D$) ۴/۸۳Å تا (VIa2- $\beta_L^+ \delta_L$) ۹/۲۵Å است.

مقادیر $\rho(r)$ ، $\nabla^2 \rho(r)$ و $V(rBCP)$ سه پیوند هیدروژنی مرسوم شامل $O_{14} \dots H_{19} - N_{19}$ ، $O_{21} - O_{14} \dots H_{27}$ و $O_{11} \dots H_{15} - N_6$ و دو پیوند هیدروژنی غیر معمول $C_2 - O_{11} \dots N_9$ و $C_{16} - O_{14} \dots H_{24}$ برای کنفورمرهای $\gamma_L^+ \gamma_D$ و $\alpha_L^a \gamma_L$ در شکل ۴ نشان داده شده است. همانطور که در شکل ۴-الف مشاهده می‌شود مقادیر $V(rBCP)$ پیوندهای $O_{14} \dots H_{19} - N_{19}$ ، $O_{14} \dots H_{27} - O_{21}$ و $N_9 \dots O_{11} - C_2$ در نقطه بحرانی برای کنفورمر $\alpha_L^a \gamma_L$ به ترتیب -۰/۰۱۴۶۷۳، -۰/۰۰۱۹۸۰ و -۰/۰۰۸۵۷۴ هارتری هستند، بنابراین انرژی پیوند هیدروژنی برای آن‌ها به ترتیب ۴/۶۰، ۰/۶۲ و ۲/۶۹ کیلوکالری برمول هستند. همچنین برای کنفورمر $\gamma_L^+ \gamma_D$ مقادیر $V(rBCP)$ و E_{HB} پیوندهای $O_{14} \dots H_{19} - N_{19}$ ، $O_{21} - O_{14} \dots H_{27}$ و $O_{11} \dots H_{15} - N_6$ به ترتیب -۰/۰۱۴۰۴۹، -۰/۰۱۵۴۳۷، -۰/۰۱۴۴۶۰ هارتری و ۴/۵۴، ۴/۸۴، ۴/۴۱ کیلوکالری برمول هستند (شکل ۴-ب). نتایج بدست آمده نشان می‌دهند کنفورمر $\gamma_L^+ \gamma_D$ به عنوان پایدارترین کنفورمر در محدوده ساختارهای چرخشی β قرار می‌گیرد، پس می‌توان گفت دی‌پپتید HCO-L-ser-L-ala-NH₂ کنفورماسیونی مطابق با ساختار β را اختیار می‌کند.

(الف)

(ب)

شکل ۴. دانسیته الکترونی، لاپلاسیان و انرژی پتانسیل الکترونی (بر حسب واحدهای اتمی a.u.) برای دو ساختار چرخشی β دی پپتید محافظت شده سرین-آلانین در سطح محاسباتی (M06-2X/6-311+G(d,p). الف) $\alpha_L^a \gamma_L$ (ب) $\gamma_L^+ \gamma_D$ (نقاط سبز، نقاط بحرانی پیوندی را نشان می دهند)

۴. نتیجه گیری

در این تحقیق محاسبات کوانتومی به روش DFT در دو سطح محاسباتی B3LYP و M06-2X و با استفاده از سری پایه 6-311+G(d,p) بر روی ساختارهای β دی پپتید HCO-L-ser-L-ala-NH₂ انجام شده است. از بین ۲۶ ساختار چرخشی β بدست آمده هدف کنفورمرهای $\gamma_L^+ \gamma_D$ و $\alpha_L^a \gamma_L$ به ترتیب پایدارترین و ناپایدارترین ساختارها هستند. محاسبات AIM تشکیل یک حلقه ۱۰ عضوی را به دلیل ایجاد پیوند هیدروژنی بین اتم‌های اکسیژن و هیدروژن گروه‌های کربونیل و آمین باقیمانده‌های i و $i+3$ در کنفورمرهای $\alpha_L^- \alpha_L$ و $\alpha_L^+ \alpha_L$ ، $\alpha_L^a \alpha_L$ ، $\epsilon_D^a \alpha_L$ را نشان می‌دهد. مقادیر انرژی پیوندهای هیدروژنی این کنفورمرها در سطوح محاسباتی B3LYP و M06-2X به ترتیب ۳/۵۹، ۴/۷۵، ۳/۶۶، ۴/۹۴ و ۳/۲۲، ۳/۷۵، ۲/۸۰، ۳/۳۹ کیلوکالری بر مول هستند. کنفورمر $\gamma_L^+ \gamma_D$ (ساختار β نوع V)، با ایجاد سه پیوند هیدروژنی بین مولکولی با مقادیر انرژی پیوندی (۵/۷۹، ۵/۹۶، ۶/۳۸) و (۴/۵۴، ۴/۴۱)، ۴/۸۴ کیلوکالری بر مول به ترتیب در دو سطح محاسباتی B3LYP و M06-2X، بیشترین پایداری را دارد. در حالی که کنفورمر $\alpha_L^a \gamma_L$ (ساختار β نوع I)، ناپایدارترین ساختار است و در سطوح محاسباتی B3LYP و M06-2X به ترتیب ایجاد دو و یک پیوند هیدروژنی بین مولکولی با مقادیر انرژی پیوندی (۷/۰۴، ۳/۷۲) و ۴/۶۰ کیلوکالری بر مول را نشان می‌دهد.

۵. مراجع

- [1] Mondal, S., Chowdhuri, D.S., Ghosh, S., Misra, A. and Dalai, S., 2007. Conformational study on dipeptides containing phenylalanine: A DFT approach. *Journal of Molecular Structure: THEOCHEM*, 810(1-3), pp.81-89.
- [2] Perczel, A., McAllister, M.A., Csaszar, P. and Csizmadia, I.G., 1993. Peptide models 6. New. beta.-turn conformations from ab initio calculations confirmed by x-ray data of proteins. *Journal of the American Chemical Society*, 115(11), pp.4849-4858.
- [3] Fuchs, P.F. and Alix, A.J., 2005. High accuracy prediction of β -turns and their types using propensities and multiple alignments. *Proteins: Structure, Function, and Bioinformatics*, 59(4), pp.828-839.
- [4] Bornot, A. and de Brevern, A.G., 2006. Protein beta-turn assignments. *Bioinformation*, 1(5), p.153.
- [5] Matthews, B.W., 1972. The γ turn. Evidence for a new folded conformation in proteins. *Macromolecules*, 5(6), pp.818-819.
- [6] Milner-White, E.J., 1990. Situations of gamma-turns in proteins: Their relation to alpha-helices, beta-sheets and ligand binding sites. *Journal of molecular biology*, 216(2), pp.385-397.
- [7] Nataraj, D.V., Srinivasan, N., Sowdhamini, R. and Ramakrishnan, C., 1995. α -Turns in protein structure. *Current Science*, 69(5), pp.434-447.
- [8] Pavone, V., Gaeta, G., Lombardi, A., Natri, F., Maglio, O., Isernia, C. and Saviano, M., 1996. Discovering protein secondary structures: Classification and description of isolated α -turns. *Biopolymers*, 38(6), pp.705-721.
- [9] Dasgupta, B. and Chakrabarti, P., 2008. pi-Turns: types, systematics and the context of their occurrence in protein structures. *BMC structural biology*, 8(1), pp.1-14.
- [10] Rajashankar, K.R. and Ramakumar, S., 1996. π -Turns in proteins and peptides: Classification, conformation, occurrence, hydration and sequence. *Protein science*, 5(5), pp.932-946.

- [11] Richardson, J.S., 1981. The anatomy and taxonomy of protein structure. *Advances in protein chemistry*, 34, pp.167-339.
- [12] de Brevern, A.G., 2016. Extension of the classical classification of β -turns. *Scientific reports*, 6(1), pp.1-15.
- [13] Venkatachalam, C.M., 1968. Stereochemical criteria for polypeptides and proteins. V. Conformation of a system of three linked peptide units. *Biopolymers: Original Research on Biomolecules*, 6(10), pp.1425-1436.
- [14] Metrano, A.J., Abascal, N.C., Mercado, B.Q., Paulson, E.K., Hurlley, A.E. and Miller, S.J., 2017. Diversity of secondary structure in catalytic peptides with β -turn-biased sequences. *Journal of the American Chemical Society*, 139(1), pp.492-516.
- [15] Boussard, G. and Marraud, M., 1985. . beta.-Turns in model dipeptides. An infrared quantitative analysis with NMR correlation. *Journal of the American Chemical Society*, 107(7), pp.1825-1828.
- [16] Rainaldi, M., Moretto, V., Crisma, M., Peggion, E., Mammi, S., Toniolo, C. and Cavicchioni, G., 2002. Peptoid residues and β - turn formation. *Journal of peptide science: an official publication of the European Peptide Society*, 8(6), pp.241-252.
- [17] Möhle, K., Gußmann, M. and Hofmann, H.J., 1997. Structural and energetic relations between β turns. *Journal of computational chemistry*, 18(11), pp.1415-1430.
- [18] Perczel, A., Jákli, I., McAllister, M.A. and Csizmadia, I.G., 2003. Relative Stability of Major Types of β - Turns as a Function of Amino Acid Composition: A Study Based on Ab Initio Energetic and Natural Abundance Data. *Chemistry–A European Journal*, 9(11), pp.2551-2566.
- [19] Chun, C.P., Connor, A.A. and Chass, G.A., 2005. Ab initio conformational analysis of N-and C-terminally-protected valyl-alanine dipeptide model. *Journal of Molecular Structure: THEOCHEM*, 729(3), pp.177-184.
- [20] Ramachandhan, G.N., 1968. Need for nonplanar peptide units in polypeptide chains. *Biopolymers: Original Research on Biomolecules*, 6(10), pp.1494-1496.
- [21] Ramachandhan, G.N., Ramakrishnan, C. and Sasisekharan, V., 1963. Stereochemistry of polypeptide chain configurations. *Journal of Molecular Biology*, 7, pp.95-99.
- [22] Brijbassi, S.U., Sahai, M.A., Setiadi, D.H., Chass, G.A., Penke, B. and Csizmadia, I.G., 2003. An ab initio exploratory study on the conformational features of the dipeptide MeCO-Ala-Ala-NH-Me in its four different configurations: determination of the behaviour of d-enantiomer amino acids within a peptide chain. *Journal of Molecular Structure: THEOCHEM*, 666, pp.291-301.
- [23] Chass, G.A., Sahai, M.A., Law, J.M., Lovas, S., Farkas, Ö., Perczel, A., Rivail, J.L. and Csizmadia, I.G., 2002. Toward a computed peptide structure database: The role of a universal atomic numbering system of amino acids in peptides and internal hierarchy of database. *International journal of quantum chemistry*, 90(2), pp.933-968.
- [25] Bottoni, A., Duran, M., Lluch, J.M. and Peterson, M.R., 1989. Practical Applications of New Theoretical Concepts in Organic Chemistry. In *New Theoretical Concepts for Understanding Organic Reactions* (pp. 373-385). Springer, Dordrecht.
- [26] Bertrán, J., Bertrán, J. and Csizmadia, I.G. eds., 1989. *New Theoretical Concepts for Understanding Organic Reactions* (No. 267). Springer Science & Business Media.
- [27] Perczel, A., Angyan, J.G., Kajtar, M., Viviani, W., Rivail, J.L., Marcoccia, J.F. and Csizmadia, I.G., 1991. Peptide models. 1. Topology of selected peptide conformational potential energy surfaces (glycine and alanine derivatives). *Journal of the American chemical society*, 113(16), pp.6256-6265.
- [28] Chahkandi, B. and Chahkandi, M., 2020. A reconnaissance DFT study of the full conformational analysis of N- formyl- L- serine- L- alanine- NH₂ dipeptide. *Journal of Molecular Modeling*, 26(6), pp.1-12.
- [29] Bader, R.F., 2006. Comment on: Revisiting the variational nature of the quantum theory of atoms in molecules. *Chemical physics letters*, 426(1-3), pp.226-228.

- [30] Frisch, M.J., Trucks, G.W., Schlegel, H.B., Scuseria, G.E., Robb, M.A., Cheeseman, J.R., Scalmani, G., Barone, V., Mennucci, B., Petersson, G. and Nakatsuji, H., 2009. Gaussian 09, Revision D. 01, Gaussian, Inc., Wallingford CT. *See also: URL: <http://www.gaussian.com>.*
- [31] Keith, T.A., AIMAll (Version 10.05.04), TK Gristmill Software, Overland Park KS, USA, 2010.
- [32] Espinosa, E., Molins, E. and Lecomte, C., 1998. Hydrogen bond strengths revealed by topological analyses of experimentally observed electron densities. *Chemical physics letters*, 285(3-4), pp.170-173.
- [33] Bader, R.F. and Essén, H., 1984. The characterization of atomic interactions. *The Journal of chemical physics*, 80(5), pp.1943-1960.
- [34] Babu, K., Ganesh, V., Gadre, S.R. and Ghermani, N.E., 2004. Tailoring approach for exploring electron densities and electrostatic potentials of molecular crystals. *Theoretical Chemistry Accounts*, 111(2), pp.255-263.
- [35] Parthasarathi, R., Subramanian, V. and Sathyamurthy, N.J.T.J.P.C.A., 2006. Hydrogen bonding without borders: an atoms-in-molecules perspective. *The Journal of Physical Chemistry A*, 110(10), pp.3349-3351.
- [36] Koch, U. and Popelier, P.L., 1995. Characterization of CHO hydrogen bonds on the basis of the charge density. *The Journal of Physical Chemistry*, 99(24), pp.9747-9754.
- [37] Chou, K.C. and Blinn, J.R., 1997. Classification and prediction of β -turn types. *Journal of protein chemistry*, 16(6), pp.575-595.

Theoretical investigation of β -turn structures of serine-alanine protected dipeptide using quantum calculations

Behzad Chahkandi*¹

Department of Chemistry, Faculty of Science, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran

Submitted: 06 September 2021, Revised: 02 December 2021, Accepted: 24 December 2021

Abstract

In this research the β -turn structures of L form of serine-alanine protected dipeptide on Ramachandran map were investigated using quantum calculations at the B3LYP/6-311+G(d,p) and M06-2X/6-311+G(d,p) levels of theory in gas phase. Amongst of 243 possible conformers of N-For-ser-ala-NH₂ protected dipeptide, 26 of the found conformers having β -turn structures. The quantum theory of atoms in molecules were carried out to characterize the nature of the intramolecular hydrogen bonding in β -turn structures. The obtained results reveal that the $\gamma_L^+\gamma_D$ conformer of type V because of including of three HBs is the most stable one between all β -turn structures. However, the most unstable ($\alpha_L^a\gamma_L$) β -turn conformer of type I bears two and one HBs at the B3LYP and M06-2X levels of theory, respectively.

Keywords: *Dipeptide model, Serine-Alanine, β -turn, Ramachandran, QAIM, DFT, M06-2X.*

---

*Corresponding author : Behzad Chahkandi

Address: Department of Chemistry, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran.

Tel: 02332394289

E-mail: b.chahkandi@gmail.com